

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA W ZSP Nr 2 w Malborku

Opracowała: Anna Jaszowska

1. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

W programie uwzględniono:

- zakres podstawowy dla programu nauczania przedmiotu historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok, wyd. Nowa Era. autorstwa Katarzyny Panimasz

Materiał z historii i społeczeństwa został podzielony na następujące wątki tematyczne:

1. Europa i świat
2. Język, komunikacja i media
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina
4. Nauka
5. Swojskość i obcość
6. Gospodarka
7. Rządzący i rządzi
8. Wojna i wojskowość
9. Ojczysty Panteon i ojczyste spory – wątek obowiązkowy

Wątki tematyczne są realizowane przy zachowaniu wątków epokowych:

1. Starożytność
2. Średniowiecze
3. Nowożytność
4. XIX w.
5. XX w.

2. CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Cele kształcenia i wychowania – wymagania ogólne

➤ **Chronologia historyczna**

Uczeń porządkuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.

➤ **Analiza i interpretacja historyczna**

Uczeń analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne; dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega różnorodność interpretacji historii i jej przyczyny.

➤ **Tworzenie narracji historycznej**

Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji informacji z różnych źródeł.

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

➤ **Przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości.**

- Określanie czasu i przestrzeni wydarzeń, procesów historycznych.
- Wskazywanie i ocenianie faktów, procesów, zjawisk i postaci.
- Wyjaśnianie i posługiwanie się pojęciami historycznymi.
- Znajomość podstawowych faktów i zjawisk z dziejów świata, Europy i Polski na przestrzeni epok

- Zdobyć umiejętności wykorzystywania wiadomości historycznych przy analizie wydarzeń współczesnych.
- **Zdobyć przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości.**
 - Dostrzeganie zmienności i dynamiki wydarzeń w dziejach oraz ciągłości procesów historycznych.
 - Rozpoznawanie rodzajów źródeł.
 - Ocenianie przydatności źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.
 - Czerpanie informacji z różnych źródeł, selekcja informacji.
 - Odróżnianie opinii od faktów.
 - Posługiwanie się mapą do wyjaśniania zjawisk i procesów historycznych.
- **Kształtowanie u uczniów postaw odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie.**
 - Pogłębianie postaw obywatelskich i patriotycznych.
 - Utrwalanie postaw poszanowania tradycji i kultury własnego narodu.
 - Kształtowanie postaw poszanowania dla innych kultur i tradycji.
 - Utrwalanie szacunku dla dokonań poprzednich pokoleń.
 - Podejmowanie inicjatyw oraz doskonalenie pracy zespołowej.

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW- HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

I wątek- Ojczysty Panteon i ojczyste spory –wątek obowiązkowy

Starożytność:

- charakteryzuje na wybranych przykładach antyczne wzorce bohaterstwa i recepcję w polskiej myśli politycznej
- charakteryzuje na wybranych przykładach antyczne wzorce obywatela i recepcję we współczesnej polskiej myśli politycznej

Średniowiecze:

- charakteryzuje na wybranych przykładach koncepcje polityczne dynastii piastowskiej
- charakteryzuje na wybranych przykładach koncepcje roli ludzi Kościoła w budowie państwowości polskiej

Nowożytność:

- charakteryzuje na wybranych przykładach na wybranych przykładach postawy obywateli wobec wyzwań epoki

XIX wiek:

- charakteryzuje i ocenia polityczne koncepcje nurtu insurekcyjnego i realizmu politycznego
- charakteryzuje spory o ocenę polskich powstań narodowo-wyzwoleńczych
-

XX wiek:

- charakteryzuje spory o kształt granic polskich i prezentuje sylwetki czołowych postaci tamtego okresu
- charakteryzuje postawy społeczne wobec systemu totalitarnego(narodziny opozycji)

II wątek - Rządzący i rządzeni

Starożytność:

- wyjaśnia pojęcie polis w antycznej Grecji i pojęcie państwa w republice rzymskiej
- wyjaśnia pojęcie obywatel w późniejszych epokach i Polsce przedrozbiorowej

Średniowiecze:

- charakteryzuje zakres władzy papieża , cesarza i podaj zakres władzy samorządu miast średniowiecznych
- analizuje relikty świata feudalnego w późniejszych epokach

Nowożytność:

- analizuje funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu na tle porównawczym

- analizuje i ocenia zjawisko oligarchizacji życia politycznego i wpływy klienteli – jako nieformalnego przejawu rządów w tamtym czasie

XIX wiek:

- analizuje zjawisko rewolucji społeczno-politycznej i ruchu anarchistycznego

XX wiek:

- analizuje działalność opozycji politycznej w PRL-u

III wątek – Europa i Świat

- Opisuje dziedzictwo kulturowe Świata Śródziemnomorskiego
- Przedstawia proces kształtowania się Europy
- Omawia wielkie odkrycia geograficzne o początki gospodarki Światowej
- Rozumie konflikty kolonialne
- Analizuje proces globalizacji – szanse i zagrożenia

3. OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Poziom

wymagań koniecznych (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- w niepełnym stopniu opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- umieszcza najważniejsze wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- wskazuje związki przyczynowo-skutkowe;
- rozpoznaje rodzaj źródła historycznego oraz odpowiada na proste pytania do tekstu źródłowego;

Poziom wymagań podstawowych (ocena dostateczna)

Uczeń:

- w podstawowym stopniu opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- dokonuje selekcji wydarzeń;
- wskazuje przyczynę i skutek omawianych wydarzeń;
- przedstawia główne cele i etapy rozwoju wydarzeń;
- charakteryzuje źródła historyczne, dokonuje analizy informacji w nich zawartych;
- samodzielnie przedstawia efekty swojej pracy.

Poziom wymagań rozszerzających (ocena dobra)

Uczeń:

- opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- stosuje wiedzę i umiejętności historyczne;
- wyjaśnia i porównuje przyczyny i skutki omawianych wydarzeń;
- formułuje prostą ocenę wydarzeń i postaci;
- analizuje i porównuje informacje zawarte w źródłach historycznych.

Poziom wymagań dopełniających (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- potrafi posłużyć się wiedzą i umiejętnościami przy rozwiązywaniu zagadnień historycznych;
- samodzielnie interpretuje i analizuje dane zawarte w różnych źródłach historycznych;
- dokonuje oceny postaci, wydarzeń i procesów historycznych;
- dostrzega różne interpretacje wydarzeń i procesów historycznych.
- uzasadnia swoje zdanie.

Poziom wymagań wykraczających (ocena celująca)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową;

- rozwija zainteresowania;
- korzysta z różnorodnych źródeł informacji: literatura popularnonaukowa, naukowa;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach i odnosi sukcesy.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło **formy sprawdzania wiedzy**, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny sprawdzianu lub pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.

Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło głównie **formy sprawdzania** i oceniania wiedzy z danego zakresu. Ocenianiu podlegać będzie przede wszystkim merytoryczna strona sprawdzianu lub pracy pisemnej. W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści Dysleksja nie daje możliwości obniżenia wymagań jakościowych – uczniowie w przyszłości będą zdawać maturę. Zatem trzeba zachować, co najmniej przeciętny, poziom wymagań.

Ogólne zasady postępowania z uczniem z dysleksją rozwojową

1. Ograniczać czytanie tekstów do istotnych fragmentów ze względu na omawianą tematykę, akceptować korzystanie z innych źródeł informacji, jako uzupełnienie samodzielnie przeczytanych tekstów.
2. Kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału).
3. Ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszyć ilość zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużyć czas pracy ucznia (o ile jest to możliwe). Formy te należy stosować zamiennie – uczeń pozostawiony w klasie dłużej niż rówieśnicy, narażony na komentarze z ich strony sam zacznie rezygnować z dodatkowego czasu.
4. Pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania.
5. Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału. Pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne.
6. Unikać wrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany. W ten sposób umożliwiamy uczniowi przypomnienie wiadomości, skoncentrowanie się, a także opanowanie napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź.
7. Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględniać poprawności ortograficznej.
8. W przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów). Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną.

SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA

- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu

- błędów nie omawiać wobec całej klasy
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów
- nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w sprawdzianach i pracach pisemnych
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji
- przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie
- pozwalać na wykonywanie prac pisemnych na komputerze
- nie wzywać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi (można przygotować wcześniej ucznia informując go, że będzie pytany)
- pytać ustnie z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe
- materiał sprawiający trudność dłużej utrwać, dzielić na mniejsze partie
- uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie
- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów, używać wielu pomocy dydaktycznych (zdjęcia, filmy, mapy, schematy)
- zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- informować ucznia na lekcji, o czy będzie traktować temat następnych zajęć (żeby mógł w domu przeczytać tekst z podręcznika i uczestniczyć w lekcji nie czując się gorszym)